

Szerkesztői szállítás
 Belő-királytca 21. szám, hova a lap szerkesztési részét illető közlemények czimzandók.
 Az értékes czikkek díjaztatnak. Kéziratok nem adnak vissza.
Előfizetési díj:
 Egész évre 12 frt.
 Félévre 6
 Negyedévre 3
 Egy hóra 1
 Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Kiadó-hivatal:
 Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések s hirdetések küldendők.
Hirdetési díjak:
 Négyezer hasáborott garmond sor ára 6 kr.
 Bátydij minden hirdetés után 30 kr.
 Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.
Hirdetések felvételnek:
 Bécsben: Oppellik Alajosnál (Wollzeile 22)
 „ Haasensteint és Vogliernél (Neuer Markt 11.)
 Pesten: Lang Leopoldnál (Erzsébet-utca 9 szám emelet.)

„KELET“

előfizetési feltételei:

Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
 Félévre 6 frt. Egy hóra 1 frt.
 Egyes szám ára 5 kr.

Az előfizetési pénzek — legcélszerűbben postai útvánnyal — Kolozsvárra, Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

A „Kelet“ kiadóhivatala.

Az új törvényszékek.

I.

(D.) Hogy nálunk az átalakítással járó szervezés minden egyes ágazataiban sok nehézségbe ütközik, s hogy nálunk igen bajos olyasmint alkotni, a mi általános köztetszést és megnyugvást eredményezne, az a mi sajtáságos intézményi, földirati és nemzetiségi viszonyaink között igen könnyen belátható.

És legnagyobb részben ezen körülmények miatt nem hizeleghetünk sem a 25-ös bizottságnak, sem a kormánynak, mely e bizottság munkáját tartá szem előtt a törvényszékek szervezésénél, azzal, hogy az elhelyezésnél a leghelyesebb módozatot eltalálta volna.

Van oly terület, mely csak egy járásbírószéket foglal magában s ez egyszersmind egy törvényszéket nyert; van oly megye, melynek három törvényszéke lett; meg van oly törvényszék, a mely öt járásbírószéket foglal magába s egy egész és két fél vármegyére terjed ki hatásköre, akkora impopulatio fölött, a mekkorára egyebütt három-négy törvényszék osztott be.

Minthogy a törvényszékek ezen beosztásának indokai nincsenek az illető ministeri rendelkezésekben kifejezve, s minthogy ma még azt sem tudhatjuk, ha vajjon az ily sokkal nagyobb rayonra kiterjedő törvényszékek nem fognak egyszersmind aránylag sokkal nagyobb bírói személyzettel ellátni: tartózkodunk ezen intézkedésnek valamely tüzetesebb bírálatába menni át; s nem is látunk az

egész dologban semmi nagy veszedelmet, minthogy a beosztás helyességét vagy helytelenségét úgy is kitüntetendi a gyakorlati tapasztalat, s különben is mi ezen egész intézkedést ideiglenesnek tekintjük két okból, melyek elsője az, hogy előbb-utóbb a megyék helyesebb politikai felosztásának be kell következni s az a törvényszéki beosztás kiigazítását is önként vonandja maga után; a másik ok pedig az, hogy előbb-utóbb az igazságszolgáltatás terén a szóbeliség be fog hozatni, s akkor döntőleg kell a törvényhozásnak és véglegesen határozni a felett, ha az egyesbírószéki rendszert továbbra is fentartandja-e, hogy a beállítandó békebírószékek nem tendik-e ezen intézményt nagy részben feleslegessé legalább annyira, hogy az egyesbírói teendők a gremialis bírószékekre, mint egyesbírói functiók ruháztassanak át, a társasbírószékek pedig a szóbeliség s ez által követelt megközelíthetőség követelményei szerint szaporíttassanak?

Mi az átalakulásnak oly nagy forrongásában vagyunk, hogy igen kevés alkotást nevezhetünk véglegesnek, s épen e miatt sok mindenre saját kritikánk helyett az időt állíthatjuk oda, mint legbiztosabb criticust, s ebben nincsen semmi veszedelem oly alkotásokra nézve, melyeknek végcélja a késő jövőre van számítva.

Ha mi a jelenlegi törvényszéki felosztásnál a földiratot vesszük tekintetbe, mereven s minden más tekintet mellőzésével, lehetetlen, hogy e rendezést e tekintetben sajtáságosnak ne találjuk; mert hisz, mintha épen védváraikat akartak volna e törvényszékekben alkotni a muszkák és törökök ellen, a legsűrűbben épen a határszélek láttattak el törvényszékekkel, még pedig az észak-keleti határszélek. Ott van a törvényszék Naszódon s az ahhoz közel Beszterczén, ott Gy.-Sz.-Miklós- és Csik-Somlyón, Kézdi-Vásárhelyt s S.-Sz.-Györgyön, Brassó-, Fogaras- és Szebenben. Ezen helységek az ország szélein fekszenek félkörben és foltonkint egymáshoz nagy közelségben; s ily jó sorssal van megáldva Alsó-Fehérmegye, melynek három puska lövészre egymástól (Enyed, Fehérvár, Abrudbánya) három törvényszéke van, míg a m.-vásárhelyi törvényszék rayonja egész Marosszéket, M.-Vásárhelyt, Küküllőmegye felét s felső Torda nagy részét foglalja magában, s hatásköre valószínűleg több mint 100,000

dolt, hanem csakis jó barátaira, a fákra és füvekre és arra, hogy miként járasson kedvükben és oly teljes egészen elfelejté, hogy ő hercegasszony: a többiek mindnyájan: fák és virágok, kövek, karsu füvek és mohák csak azon törték fejüket, hogy miként viszozonozzák ezt neki, nagyra tarták őt, s a maguk csöndes, szeretetteljes módja szerint hódoltak előtte.

A hol Ilse hercegasszony a völgyen átfutott: füvek, virágok tolongtak lábai köré, csókosták ruhája szegélyét, lengő fátyolát, s a magas, karsu fűszárak sutogva álltak az utszélén és üdvözölve lengeték finom tollas kalapjukat. A méla harangocskák, az erdő virággyermekai közt a legkedvesebbek, szerették legjobban a kicsiny Ilst, s kellő közelségben akartak lenni, szorosan melléje tolongtak, lehajoltak homlokáig, s mint szelid galambo k értelmeseen nézték komoly szemekkel. Sőt a nedves sima kövekre is ráléptek, melyeket Ilse hercegasszony karjaival átölve tartott. És a kis forrás gyöngöden csokdósá őket, puha mohasznyegeteket terítettett alájuk, hogy kicsiny gyöklábacskák szilárd állást foghassanak a sikamos talajon. A kék harangvirágocskák aztán füvekkel és páfrányokkal békés egységben éltek, gyönyörű tündéreltetet, mint egy elvarázsolt szigeten, egész nyáron át a nedves köveken, melyeket Ilse hercegasszony ölén tartott. A páfrányok is, azok is, valahol egy kis helyeske szorult, a nedves kövekre hágtak, s gyönyörű zöld legyezőjükkal frísíték a kicsiny Ilst s évdőve vitáztak a napsugarakkal, nem türve, hogy megésköljék a kicsiny Ilst. De a napsugarak, azok is szerették ám a gyermeket, s valahányszor a szürke fellegek fölnt a hegyen megengedék, leszálltak hozzá az erdőbe, játszadozni vele a fák alatt. A szürke fellegek kezdetül óta a napsugarak őrizőjüül valának rendelve, s mivel maguk oly esetlen potrohosak voltak, s alig birtak mozogni, ha a szélvész olykor közibük nem csapott seprűjével, megtánczoltatta őket: ki nem állhaták, hogy fényes, röpke védenzeik oda le a zöldben, a kis Ilsevel vidor tánczot

lélek lakta területre terjedend. Az országrész szívében tehát Beszterczétől Enyedig, Szamosujvártól Medgyesig csak egyetlen törvényszék van — a m.-vásárhelyi.

Hogy a véghatárokon törvényszékeink oly sűrűn vannak elhelyezve, ez ellen különben nekünk nincs semmi kifogásunk, sőt épen ebben oly szellemi propagandát látunk, mely a központtól távol eső vidékeket megmentendi a szellemi elsatnyulástól, s a civilizatio nemesb vérét szétlúkteti a végtagokba, s nem is támadjuk meg ez intézkedést, sőt teljes szívünkkel örvendénénk annak, ha más helyütt nem látnánk csaknem a praejudiciumig menő hátrányt.

Kétségtelennek véljük azt, hogy ha az erdélyi terület részére csupán csak két törvényszékkel több számíttatik a mostaninál, az új rendezés teljes viszhangra talált volna, s nem szurt volna szemet az, hogy egyes vidékek oly tul vannak halmozva a másokhoz képest törvényszékekkel, míg mások oly feltűnően mostohán láttattak el.

Mert praejudicium méltó és jogos sehol sincs Erdélyben, csakis Küküllőmegye és Tordamegye felső kerülete huzták a kurtát; mert Aranyosszék oda csatolása nélkül is Tordamegye népessége versenyez Alsó-Fehérrel, felülmúlja Csik-Gyergyószéket, s míg amannak három, ennek két, addig Tordamegyének Aranyosszékekkel csak egyetlen törvényszéke van, Küküllőmegye pedig, mely egyike nagyobb törvényhatóságainknak, épen kebli törvényszék nélkül hagyatott.

És épen e két pont az, melynek cserbenhagyása nézetünk szerint méltán kelté fel az aggodalmakat, s felhívta a figyelmet az összehasonlításokra s combinálgatásokra.

Ha Dicső-Sz.-Mártonban és Régenben egy-egy törvényszéket láthatnánk, semmi kifogásunk nem lenne a legújabb elhelyezés ellen.

Tájékoztató eszmék a tüztöltés köréből.

Örömmel értesülünk arról, hogy az ige testté fog valni, vagyis világosabban szólna a tüztöltő egyetnek városunkban, már annyiszor megpendített üdvös eszméje végre gyakorlati alakot öltve fogantatásra vár! Nincs ugyan hiteles tudomásunk az ügynek mikénti állásáról, de úgy hisszük, hogy a t. közönség épen a közérdeknél fogva

csillogást folytassanak, s azért sokszor napok hosszan kőfalakként nehezettek a hegyekre, a legszikrább naptekinetet sem bocsátva át, ha még oly vékonykára huzta volna is össze magát. Ehez még esőt is zuditottak a völgybe, s csak úgy hizott a májuk, mikor a kis Ilse ilyenkor magában zavart kedélylyel vonult odább. A napsugarakat pedig irigy gondviselőjük e magaviselete egészen kihozta sodrúkból, az agg szüzek háta mögött ilyenkor nyugtalan hévvel tolongtak, csufolták, szurkálták a szürke fellegeket, úgy kiizzasztották, hegyes gunyszavaikkal, hogy ezek csufá tétetve, meg nem bírák tovább választott helyüket állni, s szép csendesens elsomolyogtak. Ekkor aztán megint nyitva volt az út, a napsugarak lesurrantak az erdőbe, ringatoztak az esőcseppekben, melyek még a fákon csüngtenek és sokszor egész naphosszat futkorásztak a kis Ilsevel, a fűben.

A többek közt egyszer ők is ott valának, midőn egy fehérepervirág, melynek igen zöld águ családja a Harz minden völgyén el van ágazva, titokban oda lopózkodott, s kerek arcácskáját a kicsiny hercegasszony csillogó ruhájának tükrében nézdelé. De Ilse meglátta őt, megfenyegette ujjacskáival és szólt: „te epervirág, te! hiu vagy az aranyárga gombocskádra homlokodon és tükrömben bámulni akarod magad.“ A megrémült epervirág leejtő fehér szirmait, s gyorsan visszahúzódott a zöld fű közé. De a napsugarak nevetve utána szökeltek, s fölkeresék széles levelei mögött; és a szegény virág nagyon szégyelte magát, hogy rajta kapták. Valahányszor egy napsugár megpillantá, mind mélyebben s mélyebben pirula el, s végre mintha bitor öntötte volna el, úgy állt zöldlevélnyője mögött, szégyenkezve süté fejcskáját a földre. Mai napig sem birta eifeledni, hogy úgy napfényre jött akkor húsága és még mindigelpirul a napsugarak előtt, s lesüti kedves fejcskáját.

(Folyt. köv.)

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

Ilse hercegasszony.

(Rege.)

Petersen Maritól.

(6. folytatás.)

Igy tanítgatá a kis Ilse játszótársait, a füveket és mohákat erejük kifejtésére, használatára, hogy megállhasanak a tél ellenében. A kicsiny füveket megítatá üde, életető vízzel; fölbiztatá, hogy nőjjenek és nyújtózkodjanak, hogy első üdvözöljék a tavaszt, midőn végre megint a völgybe szállt; a földről a hótakarót lefejtette és a telet a Brockenre visszariasztá, hol azonban a meleg nap szintén nem sokáig türte meg őt. A fenyőfa is lerázta fehér hűveljét, s tavasz ünnepére világos zöld gyertyákat tűzött sötét ágai minden hegyére; a tölgyek és bükkök ismét felölték zöld ruháikat, s a kicsiny Ilse vidor, boldog napokat élt a csöndes, pompás erdőben, sok, sok száz éven át. A tél ugyan minden esztendőben visszatért, s ugyanazt a kegyetlen játékot üzte fákkal füvekkel, s a kis Ilse kiveté minden csillogó töreit. De a mozgékony, erőteljes gyerek már egyszer nem hagyá magát megfogni; fűgén, hajlékonyon mint egy kicsiny gyík, sikamlott ki mindannyiszor érdes, fagyos kezei közül. A fák is minden évben ismét kiszöklölének, soha szebben, üdöbben nem virultak, mint tavasszal, és mintha a kemény tusa a téllal ujerőt s életet önt vala beléjük, úgy a kis Ilse is akkor volt a legszebb, legsugárzóbb, midőn a hó elolvadt már a hegyek közt, s ő széles kedvében zugva, tájékozva rohant az erdőn végig. A hó édes anyatej a kicsiny hegyi forrásoknak — minél szomjasabban isznak belőle, annál pompásabban dagad életük.

A zöld erdő büszke volt kedves nevelte gyermekére, a kicsiny Ilse, s mivel ez magára már épen nem gon-

BELFÖLD.

K. Vásárhely, aug. 13-án.

Sietek vidékünkön némely közérdekű dolgokat tudatni becses lapja hasábjain. Julius folytán az árvíz vidékünkön nagyon elpusztította, széna-termést és gabonát a folyók mentén csaknem mind elseper, a kár kiszámíthatatlan. Folyó hó 4 én pedig K. Vásárhely, Torja, Albis, Csernáton határán pusztított egy nagy jégverés kisebb nagyobb mértékben, kivált a tavasz vetéseket pusztította el.

E szomorú eseményeknek dacára a Nagy Mihály igazgatása alatti színtársulat Lendvai vendéglátékával zsufolt házat csinált 5 előadásra, Lendvai kedvenceiből szerepeivel elragadta a közönséget, virágkoszoru és bokréta halommal repült reá minden előadásakor.

Ezen hó 10 én délután 4 órakor érkezett városunkba Szilávy ipar s kereskedelmi miniszter ur a legdiszesebb elfogadás között. Városunk küldöttsége és bándérium ment eleibe a város erdője határszéleig mintegy két mértföldnyire. A város végén diadalkapu várta és fogadta. Megérkezése után a különböző hivatalok és honvédség tisztelgését fogadta s ezután következett a diszbed, melyet a miniszter ur tiszteletére a város rendezett hatvan tisztekre, de végül 100-ra is felszaporodott a vendégek száma. Az ebéd alatt vig pohárköszöntések élénkíték a társaságot. Estére a miniszter ur Zabolára ment a gróf Mikes Benedek vendégszerető kastélyába, ki szintén eleibe jött a miniszter urnak, 11-én az ojtózi szorost látogatta meg s este 7 órakor tiszteletére góf Mikes rendezett Zabolán délelődet, számos vendéget hiva meg a város és vidékből. 12-én a bodzai szoros látogatására, 13-án a krasznai üveggyárt szemléltette meg, s 14-én Seps-Szentgyörgyre ment utját tovább folytatandó Brassóba. Mindenütt lelkesült bizodalmat és részvétet hagyott mindazok szívében, kikkel érintkezett, kik látták és megnyerő beszédeit hallhatták.

Városunknak is nyújtott beszédében reményt a közlekedési ügyben, mint szintén az ipar-tanodai ügyben. Vajha az ígéretet tett követné minél rövidebb idő alatt, mert városunk- és vidékünknek e két ügy érdekünk szerinti megoldása égető szükség. Azt hiszem e két más hasonló égető kérdések szerencsés megoldhatása vezeté Kézdí és Orbai szék lelkesebb hazafiai arra, hogy közlekedési miniszter Tisza Lajost léptessék fel ezen területek követjelöltjeként, a lelpett Turi Gergely után, ki mint baloldali követ teljességgel nem képviselte ezen választó kerületet a kerület érzelmei és elvei szerint, minthogy a kerület nagy többsége akár értelmi, akár vagyoni tekintetben, deákpárti volt, s az jelenleg is, úgy hogy nincs okom benne kételkedni, hogy e választó-kerületet értelmes és érdekünk iránt lelkesült közönsége egyhangulag választandja meg Tisza Lajos közlekedési minisztert képviselőjének.

Ugy értettem, hogy ma ezen hó 13-án képviselőnk Pap Lajos megérkezéssel baloldali gyűlés volt összehíva városunkba, a két Szentkereszti báró, Pap Lajos és Kühnle hazánkfiai aláírása alatt. Minő eredménye volt ezen gyűlésnek, azt egy következő levelemben meg fogom írni.

Székely János.

KÜLFÖLD.

Kolozsvár, augusztus 22.

(s) A romániai kérdés, mely egyszerre oly nagy zajt ütött volt, úgy látszik, mégis csak nem fog nagy vizet zavarni. Legalább újabban minden hír azt mondja s minden jel oda mutat, hogy békés, úgyszólván „házi” meg-

azok nem igen vannak valami nagyra a rokonsággal. Hanem legyen csak az egyik valami gazdag és hatalmas ur, a kinek kabátjába kapaszkodva ha nem jutunk is a boldogság, vagy dicsőség szigetére, de legalább egy kis fény áramlik mireánk is mindazok előtt, a kiknek bizonynyal nagy hangon fogjuk hirdetni az atyafiságot: az már egészen más. Valóban a nemzeteknek mind meg vannak azok a tulajdonságaik, melyek az egyes embert jellemzik. Azonban csapongó gondolataimmal ime sokkal hosszabb utat tettem, mint a mennyire Stralsund Malmöhöz fekszik, mikor a Duna partjáról Helsingfortba teszek kirándulást. Tehát vissza Malmöbe, mely dacára annak, hogy falai között minden turista megfordul, a ki észak felé veszi útját, magyar embert nem mindennap lát. Hanem angolt, francziát, németet, — vagy bocsanat? — németet és francziát annál többet.

Ez a kis város és nagy állomás igen barátságos tekintetű hely, melynek vidéke ha nem kapott is a természetől oly szép tarka ragyogó öltözetet, melyben vendégeit fogadja, mint az olasz partok: de azért kopottasabb, szürkébb ruhájában úgy látszik, mintha elég vidáman és jó szívvél látna bennünket, mikor a tengeren felé közeledünk, messziről köszönt már egy vén, gömbölyű tekintetű templomtorony, azután az apró egyre nagybodó kikötői faházak hosszú, hosszú sora, mely a távolban egy sűrű, zöld ligetbe vész. Szívünkben örülünk a stralsundi várfokok, bástyák, tornyok, lőrések komor bucsuja után, melyek oly mogorván tekintgetnek szét maguk körül, mintha félszázad óta most sem tudták volna megszokni a porosz uraságot, e csöndes, barátságos képnek, mely bennünket a skandináv partokon fogad. A mint közelebb és közelebb jutunk a parthoz, míg a hajón egyre nő a láрма és sürgős-forgás, az új kép mindig tisztább körvonalokat nyer szemünk előtt. A deszkaházak messzire elfoglalják a partot, melyen ők köszönték először vízre került testvéreiket, a hajókat. Minden háznak más a rendeltetése. Az egyikben a svéd pénzügyőrök tartóztatják le az érkezőket és végzik a bórúndok és utitáskák körül rontó-bontó fel-

oldást fog nyerni. Allitóltag egyes egyedül a kérdés pénz-ügyi oldala képezi jelenleg az értekezletek tárgyát; sőt már annyira haladott volna az ügy, hogy Károly fejedelem közvetítő javaslata mindkét részen t. i. a részvényesek és a bukaresti képviselő kamara is hajlandó azt elfogadni.

Pedig milyen éktelen lármát csaptak avval a kérdéssel is, mit egyébiránt a vezérczikkezők ellenségeinek malitiosus tendenciája csak annak tulajdonított, hogy szükség volt cikk-anyagra. Még a gasteini összeövetelt is kapcsolatban hozzák a fennforgó kérdéssel, még pedig leginkább az angol lapok, élükön a „Times”-szal. Most azonban már konstatálva van, hogy monarchiánk és Németország azonos érdekei nem követelnek egyebet, mint hogy a status-quo tartassék fenn s az európai békét veszélyeztető katasztropha akadályoztassék meg.

Beust és Bismarck, mint az „Ellenör” egyik aug. 19-ki bécsi távirata mondja, hallomás szerint mult pénteken három óra hosszat értekeztek a román kérdéssről; Bismarck Károly fejedelem maradása mellett van s közbelépni szándékozik a német hitelezők érdekében, Beust osztotta ezen nézeteket, diplomatiái tevékenységet ez ügyben azonban nem akar kifejteti.

A gasteini találkozásnak most ismét más és pedig nagyobb horderejű célt tulajdonítanak. Arról van ugyanis a versio szerint szó, hogy Németország, Ausztria és Magyarország valóságos szövetségre lépjen egymással az európai béke fenntartása érdekében. Hogy azonban specialiter mégis ki avagy mi ellen lenne e szövetség éle intézve, mert hát minden esetre kell valakinek vagy valaminek lenni, kitől a békét féltik, még nincs tudva. Hogy a népek ellen intézgetnék ez az alliance, tehát az 1815-ki „sainte alliance” megújítatnék: ezt az illető uralkodó családok jól felfogott érdeke tiltja. Aligha nem Oroszország vakarja erre a szövetségre a füle tövét, ékes éjszaki rigmusokban zengvén: „Timeo Danaos et dona ferentes,” a mely orosz kiadásu dalt egyébiránt Európa csak örömmel hallgatná.

Nem lesz érdektelen ez eseményről meghallgatni az orosz és angol sajtó vezéreinek nyilatkozatát.

A Pétervári „Golosz” a gasteini találkozásnak egy cikket szentel, melyben azon kérdést vitatja, hogy mi fog majd az ottani retortából kikerülni oly államférfinak kezelése alatt, ki mind romboló, mind egyesítő és alkotó tehetségeiről fényes tanúságot adott a világnak. Az orosz lap sok oldalú combinációinak végén azon meggyőződésre jön, hogy a retortában Austria bukását, illetőleg Cislajthaniának Németországba bekelezését fogják előkészíteni.

Austria, ugymond, mint üzőbe vett nyul törekszik siralmas éltét meghosszabbítani, ha nem is pár évre, legalább pár hónapra, egyik rend bokorból a másikba ugrálva. Tegyen azonban bármily kísérleteket Ausztria; éleszzen fel apró kérdéseket európai fontosságú ügyekben, s határozzon bármit a két uralkodó Gasteinban: mindabból előbb-utóbb a bajor király önállósági hajlamának dacára, Németország egyesítési kikerekítésének befejezése fog keletkezni.

Ezt nem annyira Bismarck vagy Vilmos császár akarata, hanem azon ellenállhatlan erő fogja létesíteni, mely a német egység kérdését éretté tette.

A mint a halálos beteggel sokszor nem a betegség-ről, hanem egészen mellékes dolgokról beszélnek, úgy Ausztriával Gasteinban Romániáról, csehekről sat. lehet szó, de muljék el az ősz s ősz után a tél: a német egység Cislajthaniának felfalása által bevégzett ténynyé lesz.

De Németország végleges egységével más kérdések

adatúkat; tekintetük előtt minden zár felpattan és belátanak a legrejtettebb zugokba is. Odább hosszú sorban az „ölhandelek” végtelen száma, melyekben naphosszat tanyáz a matrónnép és issza a gyöngye, édeses svéd sör, vagy veszi ki részét az aleből és porterből, mely az ő segítségével került ide távol hazájából. E tengerparti korszak apró ablakaikkal második otthonuk vendégeiknek, a matrónoknak. Az apró ablakok mindegyikén tekintget ki egy-két közönyös napbarnította arc, mely némán, szótalanul bámul a tengerre. Nem igen hagyja magát zavartatni a közős, felgyűrt nadrágu sihederek által, kik fán száritott tengeri halakkal meg-megállnak az ablak alatt és kínálgatják portékáikat a bennülőknek, hogy jó lenne ám egy kis harapni való a sör mellé. Hanem a matrón néma megvetéssel „továbbítja” a legalsóbb foku tengeri ipar bajnokait ezerszer megunt halaikkal és tovább nézi a kikötőt. Roppant száma pihen itt a hajóknak, melyek kötelei egész hálót képeznek a járók-kelők szemei előtt, melyen keresztül a tenger nyugodt, verőfényes sikkja ragyog. Mikor elsietünk a faalkotmányok előtt, melyek közepet képeznek a ház és bódé között, könnyebben vesszünk bucsut tőlük, mint azok a tengerészek, a kik még a szárazon sem akarják szemük elől egy perczre sem elveszteni a vizet. A faházak utolsója a végső hajlék e világrészben azok számára, a kik megunták a svéd földet és az új világban új hazát akarnak keresni magoknak: a kíváncsi felügyelősege. A nagy falragaszok óriási betűkkel hirdetik az Eldorádó főbb helyeinek neveit: New-York, Boston, Rio de Janeiro, Buenos-Ayres, Valparaisó egymás mellett, ropant választék, ide a ki nincs megelégedve, válogathat a cifrábbnál cifrább nevek között. Egy kedves, árnyékos sétány következik, melynek vén hársfái árnyékot vetnek a kikötő hideg, szemetes, piszkos kőkoczkáira. Ezek az első dolgok, melyek a svéd földre érkezett idegent fogadják.

(Folyt. köv.)

hajlandó lesz megbocsátani szerény felszólalásunkat és meg fogja engedni, hogy igénytelen nézeteinket e tárgyról sine ira et studio legjobb tehetségünk szerint mi is elmondhassuk.

Tegyük fel, hogy az alakulás első nehésségei le volna küzdve, hogy az ily önkényes vállalatok sikeres kiviteléhez okvetetlenül szükségelt jó akarat és áldozatkészség várokozásán felüli mértékben nyilatkozott és ügyünket biztosítottak tekinthetjük. E perczig az egyéni buzgóság, az egyesek lelkesedése viszi a vezérszerepet, — de csakis eddig, mert — s ez gyakori hibája alakuló tűzoltó egyleteknek — azontul a komoly megfontolást, a kipróbált szakértelmet illeti meg a döntő szó.

Nézetem szerint, ha tűzoltás rendszeres létesítéséről van szó, annak életfeltételeit kell tüzetes vizsgálat tárgyává tenni, mely feltételek lehetnek általánosak és részletesek. Az elsőkhöz soroljuk a tornászatot, tűjelzést, vízfedeztetet építészeti s közlekedési rendőrséget; a részletesekhez a pénzalapot, az alapszabályokat, a beosztást, a fegyelmet, a polgári s katonai hatóságok közreműködését, az oltó eszközök beszerzését és végre a gyakorlatok tartását. E felosztás szerint — mely korántsem veheti igénybe a teljességet megtisztelő jelzőjét — fogjuk felvett témánkat tárgyalni s legnagyobb meglegedésünkre fog szolgálni, ha helyesebb nézetek, szakavatottabb eszmék nyilatkozatát idézhetjük elő.

A mennyit a ház fundamentum, a katona fegyver nélkül: körülbelől ugyanannyit ér a tűzoltás tornászata nélkül. Tudtommal városunkban tornaegylet nem létezik, hiányzik tehát jövődébéli tűzoltó egyletünknek egyik fontos életfeltétele! De ha sajnálhatjuk is e körülményt, azért nem szükség a másik szélsőségre esnünk és azt mondanunk, miután tornászata nincs, tűzoltó egylet sem lehet. Ez teljesen téves nézet volna, mert hiszen csak tőlünk függ, mielőbb megalkotni az építendő ház fundamentumát, mielőbb fegyvert adni az izmos kézbe. Ha egyidejűleg a tűzoltó egylettel megindul a tornászata, 3—4 hó alatt az ügyesebbek annyira ki lesznek képezve, hogy a maguk lábára nem csak megállni tudnak, de már másokat is arra segíthetnek, addig azonban nézetem szerint az egyletnek mint ilyennek tüzesetnél tetteleg fellépnie nem volna szabad. Létezik ugyan elég könyv és utasítás, hogyan kell ezt és amaszt a csövet vagy létrát kezelni s az avatatlanok dicsvágya ezt valami szerfelett könnyűnek is tartja: de kísértse meg az ujoncz teljesen felszerelve a nádpálcaként hajló toló létrán felsietni, ott a tető létrát válláról levenni, a zsinólyt tető kampójával felemelni, a tető kampokat beakasztani s azokra tetőlétrákat illeszteni, egyiket a másik után (4—5-et vagy mennyi szükséges) végre a tető fokán a tűztől pár önyire megállani, a nehéz csövet kezébe venni s a 10—15 önyi távolságból jövő vastag vizsugarat irányozni s kezelni, végre szükség esetében megfordított renddel visszavonulni, — kísértse meg és ha utasítás szerint nem tornász létére ezt megtudja tenni, kalapot emelek előtte s töredelmes szívvél mondom el a mea culpát, De ha találkozni, is ily vakmerő kísérletre ember, még akkor sem lehetne azt megengedni, hiszen gyakorlatot tűzoltót is elég baj és szerencsétlenség érhet, mert nagyítás nélkül szólva a mászók mindegyike életével játszik!

(folyt. köv.)

Svéd kis városok.

Uti naplóból.

Malmö egy kis északi Salzburg. Nincs ugyan sem Mönchsbergje, sem Kapuzinerbergje, mert hisz tetőtől talpig lutheránus. Sőt egyáltalában semmiféle hegye nincs; hisz oly sík, halom által el nem zárt körülette a láthatár, mintha csak szilárdabb anyagból készült folytatása lenne a határos tengernek. Várában sem mutogatnak semmiféle vérszomjas szüzet, mint a milyen amott az érseki szobák tőszomszédságában őrsi rettenetes bájait és azoknak az időknak emléket, midőn még nem volt „vén szüz”, kinek csodájára járnak az utazók, hanem kegyetlen karjainak ifjai erejével sok tragédia katasztrofájában vett részt. A malmói csöndes földvár egy szobája csak egyetlenegy szomorujáték utolsó jelenetének, vagy inkább epilógjának volt tanuja, mely azonban hiresebb mind annál a szám-talannál, melyet a salzburgi várban játszottak le. De ugyan miben hasonlít hát egymáshoz ez a két kis város, mely oly messze fekszik egymástól? Malmö is egy olyan nagy uti állomás, hol mindenkinek meg kell pihenni, a kit útjában „észak csillaga” vezérel akár Dánia, akár Skandinávia belseje, akár a messze Irland, akár végre azok felé a tartományok felé a balti tenger partján, melyeket „halzsíros” atyánkfiai lagnak, kiket az egyik nagy csuka már benyelt és most a másik nyitogatja már a száját rájuk, hogy valamiképp megkerítse az elsőtől. Mindezeknek a tartományoknak nincs ugyan olyan nagy utazó közönségük, mint Közép-Európának, hanem azért a malmói sétány fái alatt szinte tarkállik esténként a sok piros kötészti könyv. Az én hazámfiak közül éppen igen kevesen vetődnek erre, mert hisz Hunfalvi családfáját még mindig némi idegenkedéssel tekintjük, dacára a finn ujságok neheztelő cikkeinek, melyek értelmében ezen az atyafiságon kapva kellene kapunk. Igazán furcsa és nevetséges ez a historia. Mint mikor két szegény atyafi összetalálkozik, a kik közül egyiknek sincs a másiktól semmi kilátása, mindegyiknek van örököse; de öröksége mindegyiknek nagyon csekélység: biz

és érdekek vannak összekötve. Ausztria, Cislajthánia nélkül szláv többségű a magyar birodalommal változik át, s mint ilyen nem hamis utra tér, s kénytelen lesz a két ellenfél a magyar és szláv faj kegyét egyaránt keresni, a szlávok tekintete inkább mint valaha természetes pártfogójuk, Oroszország felé lesz irányozva s a keleti kérdés rémtrő alakjában Európa előtt meg fog jelenni. A dunai fejedelemségeknek a szláv-magyar birodalomhoz csatlakoztatása a bajt el nem hárítaná, hanem még növelné.

A német egység befejezését ellensúlyozza tehát a keleti kérdés, mely amazzal szoros feloldhatlan összeköttetésben áll, úgy hogy ha az egyik lép előtérbe, szükségképpen a másiknak is napirendre kell jönni.

Semmiféle gasteini egyezmények nem képesek ezen szoros összefüggést felbontani, s a keleti kérdés elnyomására csak egy út vezet: Oroszországnak oly megaláztatása, hogy az ausztriai és törökországi szlávoktól elvetténél a lehetséges bizodalomukat benne helyezni. De eltekintve attól, hogy ez igen nehéz feladat, Oroszország ellenségei nem fognak szélső eszközökkel nyulni kétes és rövid idejű előnyök kedvéért.

Ha Oroszország oly szétdarabolt állapotban találtatnék, mint milyenben az osztrák szlávok vannak, még akkor sem szűnnék meg szláv birodalom lenni s vér- és hitrokoni iránt jó akatattal viseltetni.

Történjék bármi, a szláv kérdés megoldása napról napra közeleg, mondja a „Golosz“ s reméli akarja, hogy a német államférfiak épen a szláv kérdés helyes felfogásában s a népek érzelmeinek teljes ismerete mellett nem fogják a zivatar kitörését siettetni; s jóllehet ezt a szerencsétlen Ausztria államférfiai óhajtanák Németország diplomatáitól több józanság várható.

A két császár találkozásáról az angol lapok igen sokat és igen behatólag írtak. A Times berlini levelezője azt állítja, hogy a monarchiák összefövetelére közvetlenül a román kérdés adott alkalmat, hogy ez esetre, ha a többi hatalmak Németország kívánságait a Dunafejedelemségekkel szemben jogosultaknak tartják, conferentia nélkül egyenlitsék ki ezt az ügyet. A mi az Ausztria és Németország közötti egyetértést illeti, erre nézve a levelező utal azon egyenlenségre, mely az osztrák miniszterium kebelében e pontot illetőleg uralkodik. „Sem Bécsben, sem Berlinben nem lehet előre látni, a két áramlat közül melyik fog győzelemre vergődni. Micsak annyit tudunk, hogy kevéssel ezelőtt, midőn a berlini kormány az osztrák hatóságokkal együttesen óhajtott föllépni a magát csalatkozhatlannak hirdető egyház tulkapásai ellen, a bécsi belügyminiszteriumban sikerült megakadályozni azt, hogy Beust gróf kedvező feleletet adjon e tekintetben. Minthogy pedig most a szlávok és ultramontánok közös erővel törnek a németekre, nem lehetetlen, hogy a berlini kabinet ismét megbukik terveivel.

A KELET magán-távirata.

Feleladott Pesten, aug. 22. 10 ó. — p. d. e.

Érkezett: aug. 22. 10 ó. 50 p. d. u.

A zágrábi tanítógyűlés alkalmával nagy tüntetésre készülnek Magyarország ellen.

Királyunk most már határozottan nem megy Gasteinba, Beust holnap tér vissza Bécsbe.

Napolyban a rendőrség feloszlatta az international állandó bizottságát.

A görög király Berlinbe érkezett.

Fronhofen mellett, Aschaffenburg közelében nagy vasuti szerencsétlenség történt; Szapáry Béla gróf és egy orosz ez alkalommal szörnyet halt. Lónyai miniszter ugyanazon vonaton volt, azonban sértetlen maradt. Még heten megsebesültek.

Figyelmeztetés.

Tordamegye állandó bizottmányának folyó 1871 évi június hó 15-én tartott közgyűlése egy küldöttséget küldött ki, melynek kötelességévé tette a legtöbb egyenes állam-adót fizetők névsorát megállítani s megerősítés végett a közgyűlésnek bémutatni.

Ezen küldöttség negyedik albizottsága folyó évi szeptember hó 5—6—7-dik napjain, mindig délelőtt 10—12 óráig alóli hivatal szobájában nyilvános üléseket fog tartani, — midőn elfogad és tárgyal minden hozzá szóval, vagy írásban beadott felszólamlást.

Felszólalhatnak:

a) a kik az aljegyzői irodában a hivatalos órák alatt addig is megtekinthető névjegyzékből kimaradtak;

b) kiknek (a megye területén fizetett) adója a névjegyzékben hiányosan van beírva;

c) a kik az 1870: 42 t. cz. 23. §. értelmében adójuk kétszeres számítására igényt tarthatnak.

A kiigazítások csak hiteles okmányok alapján eszközölhetnek.

Torda, augusztus 19-én 1871.

B. Kemény György
főispán.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, augusztus 22.

— Az erdélyrészi megyei főispánok, székei széki főtisztek nem különben a szász ispán folyó aug. 7-dikén, mint annak idején írtak volt, Kolozsvárra összehívtak, hogy az igazságügy miniszter rendelete nyomán tervet állapítsanak meg, mely szerint az erdélyrészi községek a szervezendő erdélyi elsőfolyamodásu kir. bíróság területkörében beosztassanak. E terv egész terjedelmében elkészülvén, a következőkben közöljük azt főbb vonásaiban. I. A kolozsvári kir. törvényszék összes népessége: 161,218 lélek. Járásbíróságok: Kolozsvár 50 község, 64723 lakos,

B. Hunyad 69 község 48358 lakos. Kolozs 21 község 17340 lakos. Mocs 39 község 30797 lakos. Összesen 179 község 161,218 lakos. II. A szamosújvári kir. törvényszék összes népessége 99,049 lélek. Járásbíróságok: Szamosújvár 48 község 31594 lakos. Hidalmás 39 község 27208 lakos. Pánczélesek 40 község 25049 lakos. Szék 19 község 15199 lakos. Összesen 146 község 99049 lakos. III. A tordai kir. törvényszék összes népessége 105,598. Járásbíróságok: Torda 41 község 41613 lakos. Maros-Ludas 26 község 22606 lakos. Felvincz 17 község 12941 lakos. Alsó-Jára 43 község 28438 lakos. Összesen 127 község 105,598 lakos. IV. A nagy-enyedi kir. törvényszék összes népessége 95,593 lélek. Járásbíróságok: Nagy-Enyed 56 község 47075 lakos. Marosújvár 33 község 23837 lakos. Balázsfalva 25 község 24681 lakos. Összesen 114 község 95,593 lakos. V. A gyula-fehérvári kir. törvényszék összes népessége 86,507 lélek. Járásbíróságok: Gy.-Fehérvár 35 község 41667 lakos. Algyógy 28 község 18360 lakos. Szászváros 19 község 26480 lakos. Összesen 82 község 86,507 lakos. VI. Az abrudbányai kir. törvényszék összes népessége 65,796 lélek. Járásbíróságok: Abrudhánya 11 község 28045 lakos. Topánfalva 17 község 37751 lakos. Összesen 28 község 65,796 lakos. VII. A dévai kir. törvényszék összes népessége 101,052 lélek. Járásbíróságok: Déva 72 község 39470 lakos. Maros Ilve 82 község 38276 lakos. Vajda-Hunyad 57 község 23306 lakos. Összesen 211 község 101,052 lakos. VIII. A hátszegi kir. törvényszék összes népessége 68,386 lélek. Járásbíróságok: Hátszeg 73 község 40615 lakos. Puj 43 község 27771 lakos. Összesen 116 község 68,386 lakos. IX. A nagy-szebeni kir. törvényszék összes népessége 165,365 lélek. Járásbíróságok: Nagy-Szeben 37 község 68298 lakos. Szász-Sebes 18 község 26375 lakos. Szelistye 10 község 19221 lakos. Új-Egyház 18 község 17801 lakos. Szerdahely 22 község 33670 lakos. Összesen 105 község 165,365 lakos. X. A fogarasi kir. törvényszék összes népessége 90056 lélek. Járásbíróságok: Fogaras 49 község 48986 lakos. Sárkány 18 község 20091 lakos. Zernest 18 község 20979 lakos. Összesen 85 község 90,056 lakos. XI. A brassói kir. törvényszék összes népessége 90,750 lélek. Járásbíróságok: Brassó sz. kir. város 17 község 60674 lakos. Hosszszafalu 11 község 30076 lakos. Összesen 28 község 90,750 lakos. XII. A sepsi-sz.-györgyi kir. törvényszék összes népessége 63342 lélek. Járásbíróságok: Sepsz-Sz.-György 43 község 39823 lakos. Baróth 22 község 23519 lakos. Összesen 65 község 63,342 lakos. XIII. A kézdi-vásárhelyi kir. törvényszék összes népessége (?) lélek. Járásbíróságok: Kézdi-Vásárhely 33 község (?) lakos. Kovászna 22 község 24391 lakos. Összesen 55 község (?) lakos. XIV. A csik-szeredai kir. törvényszék összes népessége 68,074 lélek. Járásbíróságok: Csik-Szereda 26 község 37501 lakos. Cs.-Sz.-Márton 21 község 30573 lakos. Összesen 47 község 68,074 lakos. XV. A gyergyó-sz.-miklósi kir. törvényszék összes népessége 45,778 lélek. Járásbíróság: Gyergyó-Sz.-Miklós 19 község 45,778 lélek. XVI. A besztércei kir. törvényszék összes népessége (?) lélek. Járásbíróságok: Besztérce 45 község 40978 lakos. Teke 25 község (?) lakos. XVII. A naszöldi kir. törvényszék összes népessége 50,769 l. Járásbíróságok: Naszód 21 k. 21033 l. Radna 24 k. 29736 lakos. Összesen 45 község 50,769 lakos. XVIII. A deézi kir. törvényszék összes népessége 131927 lélek. Járásbíróságok: Deéz 96 község 62832 lakos. Bethlen 54 község 35588 lakos. Magyar Lapos 43 község 33507 lakos. Összesen 193 község 131,927 lakos. XIX. A maros-vásárhelyi kir. törvényszék összes népessége: (?) lélek. Járásbíróságok: Maros-Vásárhely 51 község 40521 lakos. Nyárad-Szereda 67 község 41605 lakos. Mező-Bánd 17 község 16405 lakos. Szász-Régen 84 község (?) lakos. Dicső-Szt.-Márton 58 község 46179 lakos. Összesen 277 község (?) lakos. XX. A sz.-udvarhelyi kir. törvényszék összes népessége 91643 lélek. Sz. Udvarhely 61 község 43613 lakos. Sz.-Keresztur 39 község 24591 lakos, Etéd 24 község 23439 lakos. Összesen 124 község 91643 lakos. XXI. A segessvári kir. törvényszék összes népessége 86301 lélek. Járásbíróságok: Segessvár 30 község 34516 lakos. Kóhalom 29 község 31519 lakos. Nagy-Sink 20 község 20266 lakos. Összesen 79 község 86,301 l. XXII. megyesi kir. törvényszék összes népessége 94,469 lélek. Járásbíróságok: Megyesi 51 község 45010 lakos. Erzsébetvárosi 30 község 26532 lakos. Bolkási 26 község 22927 lakos. Összesen 107 község 94469 lakos.

— Dr. Adler gnáez, lapunk egyik pesti állandó munkatársa, körünkben mulat, közelebbi ösmereteket kívánva szerezni az erdélyrészi viszonyokról.

— Az égés, mely e hó elején néhány polgártársunkat sújtá, akkor hirtelenében fölszínre meríté a tűzoltóegylet oly rég alvóra tért kérdését, beszéltek értekezletről, szervezkedésről sat., de az egész dolog csak a beszédnél maradt. Pedig a gázvilágításnál csakugyan fontosabb és égetőbb kérdés lenne a tűzoltás szervezése városunkban. Gamauf Vilmos ur, a gazdasági egylet derék titkára, tehát igen jó szolgálatot tesz közönségünknek, midőn mai számunkban részletes és alapos ismertetését kezdi meg a tűzoltás ügyének, mit annyival alaposabban tehet, miután a titkár ur nem csak elméletileg ösmeri teljesen a tűzoltóegyletek viszonyait, hanem mind bel-, mind külföldön több egyletnek volt rendes működő tagja is, s mint tűzoltótiszt is szerepelt Münchenben.

— Honvédi vizsgálat. Mint a „Herm. Zeitung“ írja a szebeni honvédtiszt iskolában a tiszt vizsgálatok fényesen ütöttek ki. Az iskola a mult hó 15-én oszlott föl, de a tisztjelöltek Szebenben maradtak és az egyes zászlóaljakban beosztatnak, hogy a Szeben körül tartandó őszi hadgyakorlatokban részt vegyenek.

— A román akadémia részére Ilyés Gábor kolozsvári birtokos egy ezer forintos urbéri kötvényt küldött a szebeni bizottságnak.

— Román bank. A királyhágonnenni s tuli román celebritások „Albine“ czimú gazdasági és kereskedelmi hitelbankot alapítottak, 300,000 frt alaptőkével. Kibocsátattak 3000 darab 100 forintos részvényt; az aláírás október 10 én lesz, midőn 10%-át az aláírt összegnek le kell tenni. Mint más forrásból tudjuk, az egész bank a Mocsonyiak műve.

— T. Timár Lajos, a mérari ref. egyház derék fiatal lelkipásztora e hó 29-én vezetí oltárhoz Sz.-Udvarhelyi ref. főiskolai tanár, Kis Ferencz, bájos leányát Kis Ilonát. Boldogságot a fiatal párnak!

— Nagy Dániel polgártársunk felszólítására — Néhai Dömötör Teréz tanítónő síremlékére adakoztak: Macskási Sámuel 5 frt, Fülep Samu 5 frt, Biró Mihály 7 frt, Patkai István 1 frt, Szigeti Mózes 50 krt, Rátz János 1 frt, Marsalkó Józsefné 1 frt, Szász Domokos 2 frt, Keeskeméti József 50 krt, Barkó Ferencz 50 krt, Lászlószki Sámuel 1 frt, Lászlószki Péterné 1 frt, Szász Gerő 2 frt, Turóczi Lajos 32 krt, Péter József 40 krt, Incze Mihály 2 frt, Nagy Péter püspök 1 frt, Walter Ágostonné 2 frt, Varga Dánielné 1 frt, Demeter Károly 2 frt, Orbán Jánosné 40 krt, Kerekes Márton 1 frt, Makoldi Johanna 2 frt, Szabó nővérek 2 frt, Salak Vilma 60 krt, Both nővérek 3 frt, Beddi Anna 1 50 krt, Benigni Anna 1 frt, Rignát Ida 1 frt, Marsalkó Berta 2 frt, Hancz Erzsi 1 60 krt, Sárkány Giza 1 frt, Tompa Lujza 1 frt, Bernát Lujza 90 krt, Szilágyi Ida 40 krt, Mégai Etelka 60 krt, Sallai Teréz gyűjtő 1 frt 80 krt, Nagy Dániel gyűjtő 3 48 krt. Az adakozásból begyűlt öszvesen 61 frt 50 kr. Ez összegből vásároltatott egy márvány sírkő 40 frton; a felirat a köré 132 aranyozott betűvel 13 frt; az alap-kő 6 frt, a kövek kivitele és felállításá 2 frt 50 kr, s így az összes kiadás 61 50 krt, tészen.

— Fiakker stílus. A „M. P.“ nem szakította meg a „Herm. Zeitung“-gal az irodalmi összeköttetést, de élvezí előzékenységeinek gyümölcseit; az elmlített lap utóbbi számában szegény (!) „Polgár“urakat így mutatja be: „A geszti és nagycsányi Tisza testvérpár duodez ellenzéki hatalmasságok kolozsvári udvari bolond lapja,“ továbbá mondja; „Arczrángatásai és politikai bnkfenczei legfőljebb a karzatot (Ochsenstand) mulattathatják, mi legfőljebb egy krajczárkát adunk neki élezeért, ha munka után „sarkájával“ kéreget. — „Und es will uns schier bedünken, Dass sie alle beide stinken . . .“ mondja Heine a a rabbiról és barátról.

— Kiválóan érdekes irodalmi mű hagyta el közelebből Würzburgban a német sajtót. Címe: „Gedanken Friedrichs des Grossen, vorzüglich in ihrer Beziehung auf die Gegendart“ (Nagy Frigyes gondolatai kiválóan a jelenre) Érdekesnek tartjuk a nagy fejedelem művéből következő jósszerű szavait „Nekünk is meglesznek a mi klasszikus írónk, kiket majdan mindenki olvas, hogy általok lelkét képezze. Szomszédaink megtanulnak németül, az udvaroknál kész szívesen használandják nyelvünket, s eljön az idő, hogy nyelvünk írónkért Europa egyik vőgétől a másig elterjedést nyer. Irodalmunk e szép napjai még el nem érkeztek, de már elközeledtek. Én közeledésének csak előhírnöke vagyok. Magam nem érem el a szép időt, kevés reményt nyujt reá hajlott korom. Mózesként állok az ígért földje felé irányzott tekintettel, határát azonban nem szabad átlépnem.“ Így ir 1781-ben „de la literature allemande“ czikkében a nagy fejedelem, kinek annyiszor vetik szemére nemzete iránti ellenszenvét.

— Marosvásárhelyi levelezőnk írja, hogy az ottani képviselőtestület tiszt. Kovács Áron urat, b. Orbán Balázs csókos barátját, a pálinka-bizottság tagjává választá egyik közelebbi ülésében. A jeles szakférfiu bizonyára tántoríthatlan szilárdsággal fogja helyét e minőségében is megállni.

— Lépre Került. A nádasi vasuti indóházhoz tegnapelőtt két ember állított be, kik közül az egyik igen gyanus, aggdó magatartásával fölkelte az állomási főnök gyanuját. A főnök ennek következtében szóba állott azzal, ki köpenyével igyekezett arczát fedezgetni, a köpeny alól azonban véletlenül egy füzér gyöngy csillant elő, mire a főnök megragadá a köpenyt: a férfi vöröses szakállá is kezében maradt kitünt, hogy egy átlóztót nővel van dolga. Megmotóztatván a jó madarat: fehérműjében, hajfonadékaiban, stb egy 1000 frtos váltót és 444 frt készpénzt lelték nála. A főnök azonnal városszolgák után telegráfirozott Kolozsvárra s az alakoskodó bekísértetvén ide: kitünt, hogy a delinquens özv. K. I.-né, W. Antónia, ki 4000 frt értékű váltó-hamisítással vádolva a weidhoffeni törvényszék előtt kereset alatt áll. Az erélyes állomásfőnököt ez ügyes fogásért mindenesetre elősmerés illeti.

— A nő - kérdéshez. Az egyesült államokban tudvalevőleg legtöbb és abszurdabb kinövésekkel dicsekedhetik az emancipatio. A következő történetke illusztrációt szolgált erre nézve. Egy odavall ifju nő elmegy egyik ilyen apostolnőjéhez a női szavazatjognak, hogy felvilágosítást szerezzen magának a kérdés mibenléte felől. A megtérítési predikáció egy egész órát tart s a végét a női emancipatio apostola diadalmas tekintettel így fejezi be „Nő s, most tudja már kegyed, mi a nő-kérdés.“ „Én részemről, feleli erre a nehézféju tanítvány, egyetlen női kérdést ismerek: Van-e már felesége?“

A szerkesztő postája.

— A Remény ismertetése már megjelent lapunkban. Költeményeket csak rendkívüli esetekben közlünk.

— Móricz Jozsef urnak, Kőpeczen. Beküldött cikk oly hangon van tartva, hogy csak a nyitlterben láthat napvilágot. Ez esetben a kiadó-hivatallal kell uraságnak érintkeznie.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Aug. 21-én 5%. Metalliques 100 frt 60.30. Kamat —. 5%. Nemzeti kölcsön 100 frt. 70.70. 1860. Kölcsön 102.—. Bankrészvény 767. Hitelintézeti részvények 291. frt. 291.30. London 10 ft. st. 120 frt. 80 kr. Ezüst 120.—. Cs. kir. arany 5.78 1/2. Napoleondor 968.—. Urbéri kötvények: Magyarországi 81.50. Temesi 78.50. Erdélyi 77.25. Horváthországi 86.25.

Felelős szerkesztő Szász Béla.

(298)

Haszonbéri hirdetés.

(1—*)

A nagyméltósági m. kir. pénzügyminiszterium 1871 évi augusztus hó 12-én 40215 számú rendelete folytán kiltzetnek haszonbérbe adásra az alább részletezett k. kincstári uradalmi bérföldek, épületek és jogok 1872 évi Január 1-ső napjától kezdőleg, 1874 évi September-hó 30-ig, vagy is három évre:

Folyó szám	az uradalom megnevezése	A bérreszlet neve.	szántó hold	ka-száló hold	legelő hold	ha-vasi legelő hold	épületek	lisztelő malmak	korcsmárlási jogok	vásárvám jogok	Megjegyzés.
1	Enyedi-féle fűcsalis portó és br. Bruckenthal-féle visszaváltott javak.	Bethlen	27	19	—	—	—	1. 3 járatu	—	—	a kastélyért külön haszonbér ajánlandó, hogy az szükségességében a bérletből ki is hagyatathassék, mire különösen figyelmeztetik.
2		A.-Szombatfalva	371	155	25	—	lak és gazdasági	3. 3 járatu	—	—	
3		Besenbák	34	58	—	—	—	—	—	—	
4		Alsó-Utsa	214	145	127	—	lak és gazdasági	3. 7 járatu	—	—	
5		Korb	—	—	16	—	—	—	—	—	
6		Skoré	31	102	—	—	—	—	—	—	
7		Nagy-Vajdalfalva	102	37	—	112	lak és gazdasági	2. 4 járatu	—	—	
8		Jáás	82	51	—	—	lak és gazdasági	1. 1 járatu	—	—	
9		Hurez	—	2.5	—	—	—	—	—	—	
10		Dragus	—	24.5	—	—	—	—	—	—	
11		Felső-Vist	—	64.5	—	—	—	1. 2 járatu	1	—	
12		Felső-Utsa	—	—	—	1125	—	—	—	—	
13		O-Tohán	—	1.4	—	—	—	—	—	csak a jog	
14		Marginén	—	—	—	40	—	—	—	detto	
15		O-Sinka	—	—	—	338	—	—	—	—	
16		Ugyanott Vacaria	—	—	—	980	—	—	—	—	
17		Utsisora	—	—	—	—	—	—	—	—	
18		Alsó-Vist	—	—	—	—	—	—	—	—	
19		Szunyogszege	—	—	—	—	—	—	—	csak a jog	
20		Vajda-Rétse	—	—	—	—	—	—	—	—	
21		Bucsum	—	—	—	—	—	—	—	—	
22		Dezsán	—	—	—	—	—	—	—	—	
23		Kopacsell	—	—	—	—	—	—	—	—	
24		Lissa	—	—	—	—	—	—	—	—	
25		Posorta	—	—	—	—	—	—	—	—	
26		Vaad	—	—	—	—	—	—	—	—	

Haszonbérleti kívánók 50 kros bélyeggel és 10%-os bántópenzzel ellátott zárt ajánlataikat **f. é. September-hó 7-ke reggeli 10 óráig** a fogarasi m. k. erdészeti hivatalhoz nyújtják be, hol, valamint alólirott k. jószágigazgatóságnál is a haszonbéri feltételek bár ki által betekintheők.

Kötelesek e mellett ajánlattevők bérleti szakképzettségüket és kielégítő vagyoni állásukat igazolni, ki lévén zárva a bérletből a nem önjogosultak vagy kincstári haszonbérhatalékkal tartozók, vagy kik nyereségvágyból eredő büntetért elítéltek.

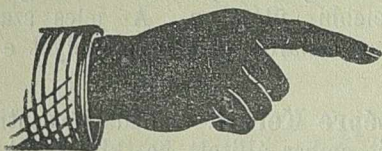
A zárt ajánlatban továbbá határozottan kiemelve, hogy az ajánlattevő úgy a bérlet tárgyát valamint a haszonbéri feltételeket ismeri, és ajánlatát azok alapján teszi. Határozottan megnevezendő elvégre a bérlet tárgya, és számokkal és betűkkel megírandó a felajánlott bérösszeg. Bérlet tárgyul vétethetnek a fentebb elősorolt egyes bérreszletek, vagy többek közülök egy-egy csoportban, vagy pedig mindnyájok együttesen. Szintugy külön bérlettárgyává tétethetnek a különféle malmok, valamint a vámszedési jog és a korcsmák is, mely utóbbiak újra vagy egyenként, vagy külön csoportokban, vagy elvégre együttesen hozhatók ajánlatba.

F. é. September hó 7-ke reggeli 10 óra után beérkező ajánlatok nem fogadtatnak el, minthogy ugyanezen elősorolt javak és jogok az napon reggeli 10 órától kezdőleg és szükséghez képest azontúl folytatólag egyenként, vagy csoportokban vagy együttesen, a mint ezt az árverés folyama jobbnak tűntetendi, szóval is árvereztetni fognak. A szóval árverezőknek az írásba ajánlkozók hasonló személyes és vagyoni képességgel birniok kell, és kötelesek azonkívül az árverezés megkezdése előtt a bérlettárgy kikiáltási árának 10%-os értékét bántópenzzel a fentebb nevezett k. erdészeti hivatalnál befizetni.

A szóvali árverezés úgy mint az írásbeli ajánlatokra nézve elvül mondatik ki, hogy a csoportbani vállalkozás a részletenkénti, és az együttes vállalkozás a csoportonkénti előtt előnnyel bir, s hogy elvégre a haszonbéri kiadás helybenhagyása a nagyméltósági k. pénzügyminiszteriumnak fenntartatik.

A m. k. jószágigazgatóság Kolozsvártt, 1871, augusztus-hó.

(291)

OSKOLAI könyvek!

(3—4)

A bekövetkezendő oskolai-év alkalmából van szerencsém tudósítani a n. érd. **tanár-, tanító- és nevelő urakat**, egyátalában Erdély oskola-világát, miszerint könyvkereskedésemben, mely legujabb időben ismét nagyobb kiterjedést nyert, úgy hogy ma már mint Erdély legnagyobb könyvesarnoka egyedül áll, mindennemű

TANKÖNYVEK és TANESZKÖZÖK

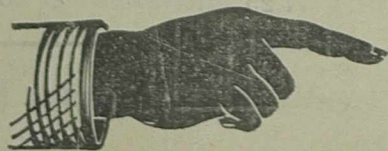
egyetemek, gymnásiumok, elemi- és néptanodák, valamint magánintézetek számára nagy készletben tartatnak és folyvást kaphatók.

Nagyobb megrendeléseknél a szokásos kedvezményen kívül tiszteletpéldányokkal is szolgállok; saját kiadásaimból pedig az illető tanár és tanító urak rendelkezésére szegényebb sorsu tanulók számára ingyen példányokat bocsátok.

Tömegesebb megrendeléseket annyival is inkább kérem minél előbb beküldeni, hogy egyrészt a szükséges példányok száma iránt tájékozhasam magamat folytonos megrendeléseimmél, másrészt pedig, hogy a megküldésben késedelem ne történhessék.

Kolozsvártt, 1871, Augusztusban.

Teljes tisztelettel
STEIN JÁNOS
könyvárus és kiadó.

OSKOLAI könyvek!

(204)

(18—*)

Új és használt

zongorák

a leghíresebb bécsi cégek jótállás mellett az eredeti bécsi áron kaphatók

Triska Ferencz**zongoraárúsnál**

Kolozsvártt, hidutca 315 szám.

Minden javítások helyben és vidéken is felvállaltatnak és jutányos árszámitással a tartósságot kezeség vállalatik.

(279)

(2—2)

Fülbetegségben szenvedők figyeljék meg ezt:

Nagy örömmel tudhatom önnek, hogy hallásom balfülemben, ön fülgapójának *) használatára oly jelentékenyen javult, a mint csak kívánhatam s ezért bizton reményelem, hogy önnek sikerülni fog a nekem újon rendelt készítménnyel, fületem teljeseen meggyógyitnia.

H. Lindenmeyer, Stuttgartban.

*) Kapható **Louis Oelsner** nével, Berlinben, Neue Schönhauserstrasse, Nr. 12. 5 o. é. frt. bérmentes beküldése mellett.

(6—6)

AZ EUROPA című

(287)

új szálloda Déesen piacszoron

Szent-Mihály naptól kezdve bérbe adandó; továbbá ugyanazon épületben kereskedői boltoknak s raktáraknak alkalmas helyiségek.

Értekezhetni Déesen tulajdonos

NALÁCZY FARKASSAL.

(288)

(5—6)

Évenként 40 huzásra

melyek közt

3 főnyeremény	250,000 frt.
1 " "	220,000 "
7 " "	200,000 "
1 " "	150,000 "
1 " "	110,000 "

és még számos 60,000, 50,000, 40,000 30,000 frtos sat. játszhatni.

Játéktársulatom A.

csoportjának

egy részvényjegyével 18 részvevő és évnegyedenkénti 5 frtnyi részletfizetés mellett.

E kedvelt csoport magában foglalja valamennyi Ausztriában létező állam- és magán kölcsön-sorsjegyeket, melyeknek árkelet szerinti bevétele a teljes befizetések után a résztvevők között egyenlően fog készpénzben szétosztatni. — Az okmány törvényes bélyegilletménye egyszer s mindenkorra 99 kr.

Mindjárt az első 5 frtos

évnegyedes részletfizetés eszközése után

magyar jutalék-sorsjegy

legközelebbi huzására lehet kapni, aug. 16-kán, szeptember 1-én az 1864-diki sorsjegyekre, szeptember 15-kén a Pálffy-sorsjegyekre, október 1-én a Hitelsorsjegy- s Rudolf-sorsjegyekre, október 15-kén a Szaniszló-sorsjegyekre.

1870-ki szeptember 1-én nálam nyertett a 200,000 forintnyi főnyeremény részletfizetés mellett.

EDUARD FÜRST,
bankháza,
Bécs, Stephansplatz.